

Vlaamse Reguleringsinstantie
voor de Elektriciteits- en Gasmarkt

Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
Graaf de Ferrarisgebouw | Koning Albert II-laan 20 bus 19 | B-1000 Brussel
Tel. +32 2 553 13 79 | Fax +32 2 553 13 50
Email: info@vreg.be
Web: www.vreg.be

Rapport van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt

Van 24 november 2011

Toezicht op de verkoop van certificaten door de distributienetbeheerders

1. Situatieschets

Overeenkomstig artikels 7.1.6 §2 en 7.1.7.§2 van het Energiedecreet hebben distributienetbeheerders (hierna: DNB's) de verplichting om respectievelijk groenestroom- en warmtekrachtcertificaten die hen aangeboden worden, op te kopen aan de wettelijk vastgelegde minimumprijzen. Ze brengen op regelmatige tijdstippen de certificaten die aan hen werden overgedragen opnieuw op de markt om (een deel van) de kosten van de opkoopplicht te recupereren. De VREG controleert de transparantie en de regulariteit van de verkoop van deze certificaten door de netbeheerders.

Vermits de marktprijs op de groenestroomcertificatenmarkt tot nog toe hoger is dan de minimumsteun voor alle technologieën met uitzondering van zonne-energie, worden aan de DNB's voorlopig enkel groenestroomcertificaten (GSC) overgedragen die voor deze technologie uitgereikt zijn. Door de massale en snelle toename van het aantal productie-installaties op fotovoltaïsche zonne-energie is er uiteraard wel een structurele stijging van het aantal groenestroomcertificaten dat aangekocht wordt door de DNB's.

Voor warmtekrachtcertificaten (WKC) is er een heel andere oorzaak voor overdracht aan de netbeheerders. De minimumprijs voor WKC (27 euro) ligt een stuk lager dan de boetewaarde die leveranciers moeten betalen bij een tekort aan voorgelegde WKC (45 euro). De WKC-markt kampt echter met een dermate groot certificatenoverschot dat een aantal producenten zich genoodzaakt zien hun productie te valideren door de overdracht van WKC aan hun distributienetbeheerder.

2. Werkwijze

Dit rapport betreft alle elektriciteitsdistributienetbeheerders die certificaten hebben verkocht tot 7 oktober 2011. Distributienet-Beheer Brussels Airport en Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen behoren hier niet toe. Ook wordt geen rekening gehouden met de verkoop van certificaten die in uitvoering van federale wetgeving door Elia zijn aangekocht in zijn hoedanigheid van transmissienetbeheerder.

Uit het internetgebaseerde certificatenbank, waarin de registratie van groenestroom- en warmtekrachtcertificaten plaatsvindt en die door de VREG beheerd wordt, werd per jaar van verkoop een overzicht gemaakt van het aantal certificaten dat de netbeheerders in portefeuille hebben, het aantal certificaten dat tot nog toe verkocht werd, het aantal transacties en de gehanteerde verkoopprijs.

Bij de distributienetbeheerders werd schriftelijk nagevraagd welke methode gebruikt is bij de verkopen in het verleden. Vervolgens werd gevraagd naar de intenties voor de toekomst. Ten slotte werd specifiek gepolst naar een deelname op BelPEX Green Certificate Exchange. De certificatenbeurs heeft echter in het voorjaar van 2011 dermate weinig respons gekregen van certificatenkopers, dat ze besliste om de resterende geplande handelssessies van 2011 te annuleren. De beurs wijt de problemen aan het certificatenoverschot op de markt.

Vervolgens organiseerde de VREG een vergadering met de betrokken netbeheerders waarin deze antwoorden werden besproken.

3. Verkoop van certificaten door de distributienetbeheerders

3.1. Overzicht aantal verkochte certificaten

Groenestroomcertificaten

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal groenestroomcertificaten verkocht door distributienetbeheerders.

Overzicht van het aantal groenestroomcertificaten dat door DNB's werd verkocht					
Distributienetbeheerder	Aantal GSC verkocht in 2011 (tot 7 okt 2011)	Aantal GSC verkocht in 2010	Aantal GSC verkocht in 2009	Aantal GSC verkocht in 2008	Aantal GSC in portefeuille 7 okt 2011
Gaselwest	46.765	9.800	15.404	5.145	153.219
Imea	5.962	1.700	2.200	460	21.432
Imewo	34.644	5.800	13.000	3.420	125.763
Intergem	25.370	4.100	8.200	0	110.087
Iveka	33.571	7.500	17.201	15.060	111.154
Iverlek	31.943	7.200	11.300	2.090	111.231
Sibelgas	3.103	1.700	1.800	170	9.608
PBE	0	6.125 (*)	0	0	38.591
AGEM	741	995	308	0	409
Inter-Energa	9.386	37.037	0	0	192.777
Infrax-West	12.088	9.470	0	0	53.152
IVEG	4.026	1.893	0	0	15.937
ELIA	0	2.090 (*)	1.333 (*)	1.402 (*)	13.967
Biac	0	0	0	0	0
GHA	0	0	0	0	0

(*) deze certificaten werden verkocht op Belpex

Het aantal certificaten dat de DNB's in portefeuille hebben, is relatief groot ten opzichte van het volume dat ze al verkochten. De vorige jaren leek dit voornamelijk te wijten aan de snelle toename van het aantal fotovoltaïsche zonne-energie-installaties, waarvan de groenestroomcertificaten systematisch aan de distributienetbeheerder worden verkocht aan de minimumprijs, die voor deze technologie een stuk hoger ligt dan de marktprijs. Netbeheerders groeiden hierdoor in relatief korte tijd uit tot invloedrijke partijen op de certificatenmarkt, maar waren niet meteen georganiseerd op het verkopen ervan. Nu netbeheerders inmiddels reeds enkele jaren behoren tot de grootste certificaten-eigenaars, lijkt deze redenering eerder achterhaald en zou een grotere circulatie van groenestroomcertificaten mogen worden verwacht vanuit de netbeheerdersportefeuilles.

Warmtekrachtcertificaten

Overzicht van het aantal warmtekrachtcertificaten dat door DNB's werd verkocht					
Distributienetbeheerder	Aantal WKC verkocht in 2011 (tot 7 okt 2011)	Aantal WKC verkocht in 2010	Aantal WKC verkocht in 2009	Aantal WKC verkocht in 2008	Aantal WKC in portefeuille 7 okt 2011

Gaselwest	2.321	0	0	0	25.337
Imea	1.881	0	0	0	24.439
Imewo (**)	0	0	6032 (**)	0	4.946
Intergem	1.037	0	0	0	6.271
Iveka	21.046	0	0	0	148.803
Iverlek	4.220	0	0	0	35.280
Sibelgas	0	0	0	0	0
PBE	0	0	0	0	0
AGEM	7.053	0	0	0	3.673
Inter-Energa	0	0	0	0	253.179
Infrax-West	0	0	0	0	0
IVEG	0	0	0	0	24.819
ELIA DNB	0	0	0	0	0
ELIA TNB	0	0	0	0	0
BIAC	0	0	0	0	0
GHA	0	0	0	0	0

(**) Deze WKC verkocht in 2009 zijn nog eigen productie van IMEWO uit 2006-2008 voordat de betreffende installatie werd verkocht.

Ook hier moeten we dus vaststellen dat de aanhoudende situatie van grote overschotten de marktwerking sterk begint te beïnvloeden. Dit leidt ertoe dat meer en meer beroep gedaan wordt op de opkoopplicht die bij de distributienetbeheerders gelegd is. Als deze de opgekochte certificaten – zoals ze verplicht zijn – opnieuw op de markt aanbieden, zullen ook zij vaststellen dat er geen vraag naar is en dit dreigt de prijs versneld verder naar beneden te duwen.

3.2. Verkoopmethode en intenties

Gehanteerde verkoopmethode

De distributienetbeheerders hanteren twee verkoopmethodes.

- ⇒ Allemaal schrijven ze potentiële kopers, waarvan de lijst gepubliceerd wordt op de VREG-website, en eventueel andere certificaatplichtigen, aan per brief of mail, om vervolgens certificaten te verkopen aan de hoogsteieder.
- De meeste netbeheerders organiseren meerdere malen per jaar een dergelijke verkoop.
- ⇒ Door één distributienetbeheerder werden in 2010 ook groenestroomcertificaten verkocht op BelPEX Green Certificate Exchange. In 2011 werd geen enkel certificaat verkocht via deze beurs.

Toekomstige verkoopmethode

Verschillende distributienetbeheerders lieten de VREG weten te overwegen om naast bovenvermelde veilingmethodes ook ad hoc in te gaan op geïsoleerde biedingen van geïnteresseerde kopers, buiten een georganiseerde veiling.

De VREG is echter van mening dat dergelijke praktijk niet transparant is, en indruist tegen het principe om alle geïnteresseerde kopers dezelfde kansen te geven. Netbeheerders zijn één van de grootste certificaten aanbiederende partijen, en kunnen van daaruit een macht uitoefenen op de markt. Anders dan andere spelers op de certificatenmarkt kunnen zij hun kosten recuperen via hun nettarieven (zij het met vertraging) en lopen ze dus geen risico. Vanuit deze positie hebben zij de rol om alle certificaten aankopende partijen gelijke kansen te geven om hun portefeuille aan te zuiveren. Als

netbeheerders ad hoc aan bepaalde partijen certificaten verkopen aan prijzen waarvoor andere partijen niet hebben kunnen meebieden, kan er geen sprake meer zijn van gelijke kansen.

Waar netbeheerders dergelijke praktijk overwegen om hun certificaten sneller op de markt te kunnen brengen en zo liquide middelen te verwerven, meent de VREG dat het meer opportuun is om het aantal veilingen per jaar te verhogen.

Een reguliere transparante verkoop kan volgens de VREG enkel via een systeem waarin alle geïnteresseerde kopers met gelijke kansen kunnen meebieden. Een veilingstelsel, onder welke vorm dan ook, is hiervoor het enige toelaatbare mechanisme.

De VREG brengt de netbeheerders schriftelijk op de hoogte van dit standpunt.

3.3. Deelname aan BelPex Green Certificate Exchange

Slechts twee netbeheerders hebben tot nog toe certificaten verkocht via BelPex Green Certificate Exchange.

Desgevraagd bevestigen de overige distributienetbeheerders dat dit overwogen wordt, maar wordt er eerder een afwachtende houding aangenomen omwille van de vraag of in dit stadium de baten reeds opwegen tegen de kosten. Sommige distributienetbeheerders volgen de gang van zaken in het BelPex GCE-platform op de voet. Anderen ervaren de administratiekosten die gepaard gaan met het gebruik van deze certificatenbeurs, en de gebrekkige werking van de beurs door te weinig deelnemende partijen als een drempel tot deelname en gaan ervan uit dat een verkoop via deze certificatenbeurs niet zou leiden tot een hoger verkoopresultaat van de certificaten.

De certificatenbeurs heeft echter in het voorjaar van 2011 dermate weinig respons gekregen van certificatenkopers, dat ze besliste om de resterende geplande handelssessies van 2011 te annuleren. De beurs verwijst als verklaring voor de problemen naar het certificatenoverschot op de markt.

3.4. Verkoopprijs

Groenestroomcertificaten

De prijzen waaraan de distributienetbeheerders hun groenestroomcertificaten verkopen, lagen tot en met 2010 doorgaans iets onder de gemiddelde transactieprijs die de VREG maandelijks publiceert, maar vielen binnen de normale spread van prijzen waaraan certificaten op de bilaterale markt worden verhandeld. In 2011 echter blijkt de gemiddelde transactieprijs van groenestroomcertificaten die door netbeheerders worden verkocht sterk gedaald, naar 92 euro.

De reden hiervoor lijkt te vinden in het overschot op de groenestroomcertificatenmarkt, dat nog steeds groeit, al is het minder groot dan op de warmtekrachtcertificatenmarkt. Dat deze situatie gevolgen heeft voor de prijs waaraan de certificaten verhandeld worden, is logisch: doordat de partijen die aan de quotumplicht moeten voldoen uit een overschot aan certificaten kunnen kiezen, komt de prijs onder druk. Dat dit fenomeen zich tot nog toe zeer traag voordeed op niveau van de door de VREG gepubliceerde gemiddelde maandelijkse transactieprijs, is te wijten aan het feit dat deze transactieprijs sterk bepaald wordt door de transacties in het kader van langetermijncontracten, vaak met vastgelegde of aan de gemiddelde maandelijkse transactieprijs gekoppelde voorwaarden. Deze gemiddelde maandelijkse transactieprijs weerspiegelt de prijsvorming op de bilaterale markt en die wordt veelal door deze langetermijn contracten bepaald. Op de spotmarkt (de Belpex Green certificate exchange) waar wel een snellere weerspiegeling van de actuele toestand kan gezien worden, kon al geruime tijd geen prijs gevormd worden, eenvoudigweg omdat er geen vraag naar certificaten was.

Gemiddelde verkoopprijs GSC door netbeheerders	
2011 (tot 10 okt 2011)	92,12
2010	103,66
2009	105,37
2008	109,76

Warmtekrachtcertificaten

2011 is het eerste jaar waarin warmtekrachtcertificaten aan de netbeheerders werden aangeboden door producenten. De oorzaak hiervoor is het steeds stijgende structurele certificatenoverschot: er worden jaarlijks veel meer warmtekrachtcertificaten uitgereikt dan er voor de certificatenverplichting moeten worden ingeleverd. Netbeheerders brachten in dit eerste jaar relatief weinig warmtekrachtcertificaten opnieuw op de markt. De **gemiddelde verkoopprijs** van warmtekrachtcertificaten door netbeheerders bedroeg in 2011 **22,19 euro**. Dit is een stuk lager dan de wettelijke minimumprijs van 27 euro en bijgevolg veel lager dan de gemiddelde transactieprijs zoals geregistreerd in de VREG certificaten-databank.

Beoordeling gehanteerde verkoopprijzen

Al zijn de verkoopprijzen lager dan de gemiddelde transactieprijs, als gevolg van de situatie van de certificatenoverschotten op zowel de groenestroom- als de warmtekrachtcertificatenmarkt, kan men gezien de gebruikte methodiek concluderen dat de prijzen van de door de distributienetbeheerders verkochte groenestroom- en warmtekrachtcertificaten regulier zijn.

Methodiek gehanteerde verkoopprijzen

De meeste netbeheerders deelden mee dat ze na een veiling alle biedingen in overweging nemen en vervolgens beslissen onder welke prijs ze hun certificaten niet wensen te verkopen. In de meeste gevallen wordt dus per veilingronde ex post een bodemprijs bepaald.

Toekomstige te hanteren verkoopprijzen

De netbeheerders zijn vragende partij voor coördinatie, liefst formeel vanuit de VREG, van wat als 'bodemprijs' gehanteerd wordt, met andere woorden onder welke prijs ze hun WKC niet opnieuw op de markt mogen brengen. Deze piste lijkt verdedigbaar gezien de verplichting tot transparantie en de controle op de regulariteit van de verkopen door netbeheerders. De VREG onderzoekt wat zijn mogelijkheden zijn binnen het huidige wettelijke kader.

3.5. Aantal aankopers

Tien partijen blijken certificaten te hebben aangekocht van de netbeheerders. 7 van deze partijen moeten ook certificaten inleveren om te voldoen aan hun certificatenverplichting conform artikel 23 van het Elektriciteitsdecreet. Drie van deze partijen zijn louter certificatenhandelaars.

3.6. Aantal verkoopmomenten

Het aantal transacties per jaar dat door een distributienetbeheerder wordt uitgevoerd, blijkt relatief laag te liggen. Netbeheerders sparen de certificaten die ze aan minimumprijs aankopen van de producenten dus op en brengen ze doorgaans slechts enkele malen per jaar op de markt.

4. Overschotten op de certificatenmarkten

Zoals hoger al aangehaald, wegen de overschotten die zich op de markten voor groenstroom-, maar vooral voor warmtekrachtcertificaten hebben opgebouwd, steeds meer op de prijsvorming in deze markten. Dit heeft op zijn beurt weer gevolgen voor de ondersteuning van de bestaande installaties en voor het investeringsgedrag in nieuwe installaties.

Een overschot op de certificatenmarkt betekent dat een aantal producenten, door een gebrek aan vraag naar certificaten, hun geproduceerde certificaten niet meer kunnen verkopen. In de mate dat deze producenten afhankelijk zijn van de inkomsten uit de verkoop van certificaten kan dit het stilvallen van de productie tot zelfs het faillissement tot gevolg hebben.

Producenten die een langetermijncontract hebben om hun certificaten te verkopen, kunnen zolang dit contract loopt, hun certificaten afzetten aan een prijs die meestal refereert aan de gemiddelde maandelijkse transactieprijs die de VREG publiceert, of aan een vaste prijs. Zij zijn dus op korte termijn gevrijwaard van drastische prijsdalingen als gevolg van het overschot. Wel daalt de gemiddelde maandelijkse transactieprijs ook langzaam, omdat deze ook een aantal punctuele verkopen bevat (die aan veel lagere prijzen plaatsvinden) en omdat de hernieuwing van langetermijncontracten aan een lagere prijs gebeurt.

Nieuwe investeringen worden sterk ontmoedigd door de snel dalende prijs op de certificatenmarkt. De enige installaties die nog gebouwd worden, zijn degene die niet afhankelijk zijn van de marktprijs (PV-installaties), degene die om andere redenen gebouwd worden (tuinbouw-WKKs, strategische investeringen van multinationals) of die de steun niet echt nodig hebben.

Door de daling van de prijzen bij gebrek aan vraag, bieden steeds meer producenten certificaten aan voor opkoop door de DNBs aan minimumprijs. Ook dit heeft een aantal gevolgen.

Niet alle certificaten kunnen voor opkoop aangeboden worden: certificaten die al verhandeld werden en dus niet meer in handen zijn van de producent, maar ook certificaten uit bepaalde installaties die niet aangesloten zijn op het distributienet (dus in eilandbedrijf of op transmissienet).

Certificaten die opgekocht zijn door de DNBS, moeten opnieuw verkocht (of minstens aangeboden) worden. Doordat de situatie die tot opkoop geleid heeft het tekort aan vraag naar certificaten is, is deze wederverkoop van aard om de gemiddelde transactieprijs versneld te doen dalen. Immers, de certificaten van de DNBs zullen alleen opgekocht worden aan uiterst gunstige prijzen, en dan nog alleen in de mate dat de certificaatplichtige partijen hun portefeuilles willen opbouwen met het oog op toekomstige inleveringsrondes.

Maar ook producenten die eveneens als certificaatplichtige partij actief zijn, kunnen hun certificaten aanbieden voor opkoop aan minimumprijs, hoewel hiervoor geen logische reden te vinden is. Ze kunnen zo zelfs een papieren winst boeken, door certificaten te laten opkopen aan minimumprijs, ze vervolgens aan een lagere prijs (zie hogere redenering) opnieuw aan te kopen en vervolgens in te leveren voor de quotumplicht.

Systematisch gebruik van het recht op opkoop door marktpartijen, in combinatie met de decretale plicht om certificaten "op geregelde tijdstippen" terug op de markt te brengen, leidt onvermijdelijk tot een negatieve prijsdalingsspiraal in de huidige marktomstandigheden.

In Wallonië worden de door de DNBs opgekochte certificaten niet opnieuw op de markt gebracht, maar daar is de opkoopplicht echt en puur een vangnet voor onafhankelijke producenten. In Vlaanderen was de verplichte wederverkoop logisch zolang de opkoopplicht in de praktijk enkel betrekking had op PV-certificaten. Het laat dan immers toe de kost voor de netbeheerder te beperken en verstoort de werking van de markt niet indien deze in evenwicht is.

In het geval van WKC ligt dit anders: deze worden alleen aangeboden als er geen voldoende vraag is op de markt. Daarenboven ligt de minimumprijs *onder* de gemiddelde transactieprijs (die vooral een afspiegeling is van de lange termijncontracten en dus langzamer daalt dan de prijs geboden op korte termijn). In geval er geen vraag is, zal de DNB enkel WKC kunnen verkopen aan nog lagere prijzen dan de minimumprijs.

Door dit te doen verkleint de DNB ogenschijnlijk de kost van de opkoopverplichting, maar wordt de gemiddelde transactieprijs sneller gedrukt, waardoor op langere termijn de valorisatiekansen voor de opgekochte WKC dalen. Economisch gezien is het dus logisch om de opgekochte WKC niet onder een bepaalde drempelwaarde te verkopen, maar deze te 'bankē'. Dit is een zinvolle strategie indien er perspectief is op een herstel van het evenwicht tussen vraag en aanbod aan WKC, dus op het verdwijnen van het structureel overschot.

Het bankē van certificaten brengt echter ook een aantal kosten teweeg: er is een factor van (voor-)financiering, effect op de balans, personeel voor het beheer van de certificatenportefeuille, enz.

Een belangrijker risico is dat er geen herstel van het evenwicht op de markt komt en de DNBs dus met de opgekochte WKC blijven zitten. In dat geval leidt de strategie van bankē tot termijn tot het waardeloos worden van de certificaten.

Eenzelfde situatie zou zich kunnen voordoen op de GSC-markt, waar ook een overschot aan het groeien is.

Een structureel overschot op de markt voor certificaten ontwricht de marktwerking, zoals duidelijk blijkt uit de ontwikkeling van de transacties. In de statistieken die de VREG publiceerde mbt de groenestroomcertificatenmarkt voor de maand september 2011, zien we nu een significant effect op de prijsvorming, ook wat de bilaterale markt betreft. Zo zien we dat de gemiddelde maandelijkse transactieprijs voor GSC gedaald is van € 104,74 in augustus, naar € 96,82 in september en bij een normaal handelsvolume van 184.934 certificaten. Deze drastische prijsdaling is vrijwel uitsluitend te wijten aan de GSC zonder Garantie van Oorsprong (GvO) waarvan de gemiddelde transactieprijs daalde van € 105,59 in augustus naar € 89,32. Deze transactiewaarde ligt voor het eerst onder de minimumprijs voor een aantal technologieën, zoals wind.

Op de WKC markt is het overschot veel belangrijker dan bij GSC en ook hier zagen we over de afgelopen maanden een trage daling van de gemiddelde maandelijkse transactieprijs. Op de Belpex GCE werden de handelssessies voor WKC ook opgeschort wegens gebrek aan vraag.

In september 2011 zien we dat de gemiddelde maandelijkse transactieprijs met € 31,81 sterk gedaald is tov augustus (€ 36,88) en dat bij een normaal handelsvolume van 184.557 certificaten. Ook hier moeten we dus vaststellen dat de aanhoudende situatie van grote overschotten de marktwerking nu sterk begint te beïnvloeden. Dit leidt ertoe dat meer en meer beroep gedaan wordt op de opkoopplicht die bij de distributienetbeheerders gelegd is. Als deze de opgekochte certificaten – zoals ze verplicht zijn – opnieuw op de markt aanbieden, zullen ook zij vaststellen dat er geen vraag naar is en dit dreigt de prijs versneld verder naar beneden te duwen.

Dit brengt in de eerste plaats de onafhankelijke producenten in het gedrang, in het bijzonder deze die geen beroep kunnen doen op minimumsteun. Het feit dat sinds begin 2011 WKC worden aangeboden aan de wettelijke minimumprijs aan de netbeheerders is een duidelijk signaal dat WKK-producenten er niet meer in slagen om hun certificaten op de markt te valoriseren. De opkoop betekent echter ook een bijkomende financiële last voor de netbeheerders en kan in de komende maanden nog zeer sterk oplopen.

Minimumsteun verhoogt in 2012

Ondanks het structurele certificatenoverschot op de WKC-markt, ziet de VREG geen signalen van een investeringsstop. Hoewel bij het ontwerp van het certificatenstelsel ervan uitgegaan werd dat de

productiesector zichzelf zou afremmen bij het behalen van het quotum, zien we dat in de praktijk niet gebeuren. Recent werd immers een maatregel goedgekeurd voor steunverhoging voor nieuwe WKK's vanaf 2012. Zelfs investeringen in op transmissienet aangesloten WKK-installaties blijven voortgaan, zodat de minimumsteun niet de enige verklaring voor het niet-reageren van de investeerders is. Mogelijk passen grote investeringen in industriële WKKs in de internationale strategie van de multinationale ondernemingen en worden deze investeringen uitgevoerd, of er nu WKK-steun gegeven wordt of niet.

De huidige minimumsteun bedraagt 27 euro per warmtekrachtcertificaat. Voor installaties in gebruik genomen vanaf 1 januari 2012 zal de minimumsteun 31 euro per warmtekrachtcertificaat bedragen.

Minimumsteun geldt niet voor alle WKK-installaties

De wettelijke minimumprijs geldt voor warmtekrachtinstallaties aangesloten op het distributienet, waarvoor de certificatenaanvraag werd ingediend na 30 juni 2006 en loopt over een periode van tien jaar vanaf de datum van indienstelling van de warmtekrachtinstallaties. Ze geldt dus niet voor WKK-installaties:

- aangesloten op het transmissienet,
- in eilandwerking,
- waarvoor de certificatenaanvraag werd ingediend vóór 30 juni 2006.

Deze WKK-installaties dreigen dus het eerste slachtoffer te worden van het certificatenoverschot. De eigenaars kunnen hun WKC niet aan de netbeheerders overdragen. Behalve degenen die hun certificaten in nog lopende langetermijn-verkoopscontracten hebben ingebed, of degenen die zelf certificaatplichtig zijn (leveranciers met eigen WKK-productiepark), ondervinden WKK-eigenaars dus problemen met het valoriseren van hun WKC. De VREG ontving van verschillende WKK-producenten de melding dat ze hun certificaten niet op de markt verkocht krijgen, aan geen enkele prijs.

Sommige WKK-producenten zijn hiervoor niet zo gevoelig, omdat ze een negatieve onrendabele top hebben, maar anderen melden dat voor hun een faillissement dreigt.

Het certificatenoverschot vormt een bedreiging voor het bestaande park, in het bijzonder voor de WKK-installaties in eilandwerking. Het behalen van het quotum heeft als beleidsmaatregel echter eerder een omgekeerde bedoeling gehad, en geenszins om gedane investeringen te ontwaarderen.

Voor het evenwicht op de markt en stabiliteit bij de bestaande producenten verdient het daarom aanbeveling dat het certificatenoverschot buiten de markt zou kunnen blijven. Op die manier blijft de WKC-markt een bron van inkomsten voor de producenten die deze steun nodig hebben.

5. Conclusies

Wat de **regulariteit** van de verkoop betreft, stelt de VREG vast dat de beschreven verkoopmethodes in orde zijn. De VREG onderzoekt de mogelijkheden om te kunnen ingaan op de vraag van de netbeheerders naar een door de overheid gereguleerde bodemprijs in de toekomst.

Aangezien de netbeheerders hun certificaten aanbieden aan de partijen die zich op de VREG-website lieten registreren als 'potentiële koper' ofwel aan de leden van een beursplatform, kan worden geconcludeerd dat de verkoopmethodes voldoende **transparant** zijn.

Waar de VREG signalen krijgt van verkoopmethodes die dit principe in het gedrag dreigen te brengen, brengt de regulator de netbeheerders op de hoogte van zijn standpunt.

Wat de effectiviteit betreft, blijkt dat de netbeheerders allen hun groenestroomcertificaten verkopen aan een zo hoog mogelijke verkoopprijs. De toestand van de certificatenmarkten blijkt echter te leiden tot lagere transactiepreizen waaraan certificaten worden verkocht. Eveneens blijken nog veel certificaten in de portefeuilles van de netbeheerders te zitten.

Het overschot op de certificatenmarkten ontwricht de marktwerking, zoals duidelijk blijkt uit de ontwikkeling van de transacties. Dit heeft tot gevolg dat de stabiliteit van de investeringen in productie van elektriciteit op basis van hernieuwbare bronnen en dmv warmtekrachtkoppeling in het gedrang komt en dit zowel voor wat de bestaande installaties als wat toekomstige investeringsprojecten betreft.